

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 137/06-32

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 23. augusta 2006 v senáte zloženom z predsedu Alexandra Bröstla, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Jána Lubyho, o sťažnosti W., spol. s r. o., P., zastúpenej advokátkou JUDr. M. B., P., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov upraveného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Kežmarok v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Cb 197/99 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo W., spol. s r. o. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Kežmarok v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Cb 197/99 p o r u š e n é b o l o .

2. W., spol. s r. o. p r i z n á v a finančné zadosťučinenie 40 000 Sk (slovom štyridsaťtisíc slovenských korún), ktoré je jej Okresný súd Kežmarok p o v i n n ý zaplatiť do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu.

3. Okresný súd Kežmarok je povinný uhradiť W., spol. s r. o. trovy konania 5 788 Sk (slovom päťtisíc sedemstoosemdesiatosem slovenských korún) na účet advokátky JUDr. M. B., P., do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. februára 2006 doručená sťažnosť spoločnosti W., spol. s r. o., P. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou JUDr. M. B., P., v ktorej namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Kežmarok (ďalej len „okresný súd“) v konaniach vedených pod sp. zn. 2 Cb 196/99 a sp. zn. 2 Cb 197/99.

Zo sťažnosti vyplýva, že predmetom konania sp. zn. 2 Cb 196/99 je žaloba o zaplatenie 989 404 Sk s príslušenstvom podaná v novembri 1999. V priebehu konania žalobca postúpil pohľadávku sťažovateľke. Predmetom konania vedeného pod sp. zn. 2 Cb 197/99 je žaloba o zaplatenie 585 375 Sk s príslušenstvom, ktorú podala okresnému súdu právna predchodkyňa sťažovateľky. V obidvoch konaniach sa sťažovateľka domáha vydania bezdôvodného obohatenia z dôvodu užívania železničnej vlečky a pozemku odporcom bez právneho dôvodu. Sťažovateľka uvádza, že obidve veci spolu úzko súvisia a dokazovanie v jednom konaní možno využiť aj pre konanie druhé, rozdiel spočíva iba v období, za ktoré sa náhrada požaduje.

V obidvoch konaniach okresný súd vydal platobné rozkazy, proti ktorým žalovaný podal odpor. V konaní vedenom pod sp. zn. 2 Cb 196/99 rozhodol okresný súd 14. februára 2001 rozsudkom, ktorý na základe odvolania sťažovateľky Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) 17. mája 2002 zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Sťažovateľka uvádza, že po vrátení veci okresný súd nekonal tak, aby vec včas rozhodol, keď prvé pojednávanie nariadil až na 30. jún 2003. V tejto veci okresný súd vyhlásil rozsudok 15. marca 2004. Sťažovateľka ďalej uvádza, že okresný súd v konaní

sp. zn. 2 Cb 197/99 nekonal od vydania platobného rozkazu 31. decembra 1999 do 19. decembra 2001, keď bolo nariadené prvé pojednávanie a ďalšie pojednávanie nariadil na 10. december 2002. Okresný súd aj v tejto veci vyhlásil rozsudok 15. marca 2004.

Sťažovateľka namieta, že rozsudky vyhlásené 15. marca 2004 jej okresný súd doručil až na základe sťažnosti podanej predsedovi okresného súdu - v konaní sp. zn. 2 Cb 196/99 jej bol doručený rozsudok 29. októbra 2004 a v konaní sp. zn. 2 Cb 197/99 až 19. júla 2005, čomu predchádzala sťažnosť podaná predsedovi krajského súdu. Ďalej sťažovateľka namieta, že po podaní odvolania 22. novembra 2004 proti rozsudku vo veci sp. zn. 2 Cb 196/99 okresný súd predložil spis s odvolaním krajskému súdu až po niekoľkých mesiacoch a vo veci sp. zn. 2 Cb 197/99 okresný súd spis s odvolaním z 15. augusta 2005 odvolaciemu súdu do podania sťažnosti ústavnému súdu nepredložil.

Na základe týchto skutočností sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd vydal tento nález :

„1) Základné právo navrhovateľa W., spol. s r. o., P. IČO:... na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručených podľa čl. 48 ods. 2) Ústavy Slovenskej republiky, postupom Okresného súdu v Kežmarku v konaní sp. zn. 2 Cb 196/99 a v konaní sp. zn. 2 Cb 197/99 bolo porušené.

2) Okresnému súdu v Kežmarku prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Cb 196/99 a v konaní vednom pod sp. zn. 2 Cb 197/99 ďalej konal bez zbytočných prietahov.

3) Navrhovateľovi priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume Sk 300 000,- (slovom tristotísíc slovenských korún), ktoré mu je Okresný súd Kežmarok povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu.

4) Odporca je povinný zaplatiť navrhovateľovi trovy právneho zastúpenia za konanie 2 Cb 196/99 vo výške Sk 14.800,- (za 1 právny úkon plus rež. paušál 150 Sk) a za konanie 2 Cb 197/99 vo výške Sk 10.300,- (za 1 PÚ plus rež. paušál) k rukám právnej zástupkyne JUDr. M. B. v lehote 2 mesiacov od doručenia nálezu.“

Ústavný súd sťažnosť predbežne prerokoval a uznesením č. k. II. ÚS 137/06-17 zo 4. mája 2006 ju v časti namietajúcej porušenie základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Cb 197/99 prijal na ďalšie konanie a vo zvyšnej časti ju odmietol pre zjavnú neopodstatnenosť.

Po prijatí časti sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval právnu zástupkyňu sťažovateľky a predsedu okresného súdu, aby sa vyjadrili, či trvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie. Predsedu okresného súdu ústavný súd zároveň vyzval, aby sa vyjadril k sťažnosti. Právna zástupkyňa sťažovateľky a predseda okresného súdu ústavnému súdu oznámili, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie.

Predseda okresného súdu vo vyjadrení doručenom ústavnému súdu 3. júla 2006 uviedol, že zotrváva na stanovisku zákonnej sudkyne, ktoré okresný súd predložil ústavnému súdu na jeho výzvu ešte pred predbežným prerokovaním sťažnosti spolu s príslušnými súdnymi spismi. Okrem iného sa vo vyjadrení predsedu okresného súdu uvádza:

«...v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Cb 197/99 boli pojednávania vytyčené v dňoch 13. 2., 29. 4., 26. 5., 30. 3., 23. 10. 2003, 4. 3., 11. 3. a 15. 3. 2004. Vo veci sa po zrušení rozsudku v konaní 2 Cb 196/99 pojednávalo súbežne v oboch konaniach. Ide o veci súvisiace, rozdielne sú len obdobia, za ktoré žalobca žiadal bezdôvodné obohatenie. Aj to bolo čiastočným dôvodom, že súd najprv rozhodol v jednej veci a po získaní právneho názoru krajského súdu (ide o pomerne rozsiahle a komplikované dokazovanie) konal súbežne v oboch právnych veciach. Ale tiež sa nedá tvrdiť, že by sa v konaní 2 Cb 197/99 vôbec nekonalo (výzva na zaplatenie súdneho poplatku za návrh dňa 31. 12. 1999, vydanie platobného rozkazu 31. 1. 2000, výzva na zaplatenie poplatku za odpor a doručenie odporu na vyjadrenie 27. 3. 2000, pojednávania 7. 9., 17. 10. 2000, zaslanie kópie doplneného návrhu odporcom 5. 9. 2001, pojednávanie 19. 12. 2001, 10. 12. 2002, 23. 1. 2003.....). Nemožno teda súhlasiť s vyjadreniami právnej zástupkyne žalobcu v sťažnosti a údajmi, ktoré tam uviedla. Opak je preukázateľný spisovým materiálom, ktorý ste mali k dispozícii. Je pravdou, že rozsudok nebol doručený v zákonnej 30-dňovej lehote, avšak aj z dôvodov

nižšie uvedených som mala predĺženú lehotu na vypracovanie rozsudku (viď spisový materiál).

(...)

Netvrdím, že vo veci sa nedalo konať rýchlejšie, možno účelnejšie, ale na aspoň čiastočnú obhajobu sudkyne chcem uviesť, že okrem vecí Cb vybavuje veci registrov C, PaNc, S, Ú, E, Er, T, Tp. Samozrejme, že nie je výnimka, aj keď určité povinnosti jej vyplývali aj z funkcie podpredsedu súdu. Nie nezanedbateľným, aj keď uznávam, že subjektívnym dôvodom „pomalšieho“ vybavovania vecí v jej senáte bol a aj čiastočne je aj jej zdravotný stav (praceneschopnosť 14. 2. až 18. 2. 2000, 4. 3. až 11. 3. 2002, 10. 6 až 27. 6. 2002, 24. 2. až 25. 3. 2003, 18. 10. až 11. 12. 2004, 6. 5. až 12. 5. 2005, 12. 12. 2005 až 5. 1. 2006, 27. 3. až 31. 3. 2006).(...)

Na záver už len poukazujem na vyššie uvedené skutočnosti (...) a uvádzam, že návrh na finančné zadostučinenie vo výške 300 000,- Sk považujem za nedôvodný a ničím nepodložený.

V súčasnosti konkrétne od 5. júna 2006 sa predmetný spisový materiál nachádza na krajskom súde za účelom rozhodnutia o odvolaní žalobcu.»

Ústavný súd zo spisu okresného súdu sp. zn. 2 Cb 197/99 zistil nasledovný priebeh konania:

1. Dňa 30. novembra 1999 bola okresnému súdu doručená žaloba T., spol. s r. o., P. (ďalej len „žalobca“) o zaplatenie 233 350 Sk s príslušenstvom proti P., a. s., K. [ďalej aj „žalovaný 1“) alebo „žalovaný“] a Správa štátnych hmotných rezerv Slovenskej republiky [ďalej len „žalovaný 2)“].
2. Okresný súd 31. decembra 1999 vyzval žalobcu na zaplatenie súdneho poplatku.
3. Dňa 31. januára 2000 okresný súd vydal platobný rozkaz.
4. Prípisom z 27. marca 2003 bol žalobca vyzvaný na vyjadrenie k odporu žalovaného 1) a 2) a žalovaný 2) na vyjadrenie k odporu žalovaného 1).
5. Na pojednávaní 7. septembra 2000 sa zúčastnila len právna zástupkyňa žalovaného 2), ktorá namietla jeho pasívnu legitimáciu. Pojednávanie bolo odročené na 17. október 2000. Dňa 16. októbra 2000 konajúca sudkyňa termín pojednávania zrušila z dôvodu ospravedlnenia právneho zástupcu – v spise nie je uvedené ktorého.

6. Okresný súd 5. septembra 2001 vyzval žalovaného 1) a žalovaného 2) na vyjadrenie k podaniu žalobcu, ktoré bolo doručené 10. mája 2001 a ktorým žalobca rozšíril žalobu o 350 025 Sk s príslušenstvom a vzal späť žalobu voči žalovanému 2).
7. Dňa 30. októbra 2001 bolo nariadené pojednávanie na 19. december 2001, ktoré sa nekonalo z dôvodu práceneschopnosti právneho zástupcu žalovaného.
8. Dňa 4. novembra 2002 okresný súd nariadil pojednávanie na 10. december 2002, na ktorom rozhodol o zastavení konania voči žalovanému 2) a pripustil zmenu návrhu.
9. Na pojednávaní 23. januára 2003 právna zástupkyňa žalobcu navrhla pripojiť spis sp. zn. 2 Cb 196/99 a právny zástupca žalovaného odkázal taktiež na vyjadrenie žalovaného v označenom spise.
10. Pojednávanie z 18. februára 2003 bolo odročené na 13. marec 2003 s tým, že v ten istý deň mu bude predchádzať pojednávanie vo veci sp. zn. 2 Cb 196/99, na ktoré budú predvolaní dvaja svedkovia.
11. Pojednávanie z 29. apríla 2003 bolo odročené na 26. máj 2003 za účelom vyžiadania dokladov od Ž., a. s.
12. Pojednávanie z 26. mája 2003 bolo odročené na 19. jún 2003 za účelom znovupredvolania právneho zástupcu žalovaného pod hrozbou poriadkovej pokuty a urgovania správy od Ž., a. s.
13. Pojednávanie z 19. júna 2003 bolo odročené na 30. jún 2003, pretože sa nedostavili právni zástupcovia účastníkov a právny zástupca žalovaného sa ospravedlnil.
14. Dňa 30. septembra 2003 bolo nariadené pojednávanie na 23. október 2003, na ktoré sa napriek vykázanému doručeniu nedostavil právny zástupca žalovaného, a preto bolo pojednávanie odročené na 6. november 2003 s tým, že právny zástupca žalovaného bude predvolaný pod hrozbou poriadkovej pokuty.
15. Dňa 17. februára 2004 bolo nariadené pojednávanie na 4. marec 2004.
16. Na pojednávaní 11. marca 2004 právna zástupkyňa žalobcu oznámila, že k 5. januáru 2004 sťažovateľka prevzala majetok, práva a záväzky žalobcu. Pojednávanie bolo odročené za účelom vyhlásenia rozsudku na 15. marec 2004.
17. Dňa 15. marca 2004 okresný súd vyhlásil rozsudok, ktorým žalobu v celom rozsahu zamietol.

18. Dňa 20. apríla 2004 konajúca sudkyňa požiadala o predĺženie lehoty na písomné vyhotovenie rozsudku. (predseda okresného súdu súhlasil s predĺžením lehoty, v spise nie je uvedené dokedy bola lehota predĺžená)
19. Dňa 12. júla 2005 okresný súd odoslal rozsudok účastníkom konania.
20. Podaním doručeným 19. júla 2005 žalovaný žiadal o opravu úvodnej časti rozsudku (označenie žalovaného) a doplnenie vyčíslenia trov právneho zastúpenia do výroku o trovách konania.
21. Dňa 16. augusta 2005 bolo doručené odvolanie žalobcu.
22. Okresný súd 5. apríla 2006 vydal opravné uznesenie k rozsudku z 15. marca 2004.

Ústavný súd na okresnom súde zistil, že spis sp. zn. 2 Cb 197/99 bol predložený krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní sťažovateľky 26. júla 2006 po doplnení doručeníek. Na krajskom súde je konanie vedené pod sp. zn. 1 Cob 54/2006.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa ustanovenia čl. 48 ods. 2 prvej vety ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prierahov...

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prierahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želaného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Preto na ochranu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet (I. ÚS 10/98).

Otázku existencie zbytočných prietáhov a tým aj porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy skúma ústavný súd podľa svojej konštantnej judikatúry (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, II. ÚS 2/05) vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu podľa troch kritérií, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci (1), správanie účastníka konania (2) a postup súdu (3). Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prejednávanej veci.

1. Predmetom posudzovaného konania pred okresným súdom je nárok na zaplatenie bezdôvodného obohatenia za užívanie cudzej veci bez právneho dôvodu. Právny predchodca sťažovateľky v žalobe zakladá tento nárok na písomnom uznaní záväzku žalovaným.

Podľa názoru ústavného súdu ide o konanie, ktoré po skutkovej a právnej stránke vykazuje znaky určitej náročnosti, táto okolnosť však vzhľadom na etapy konania, v ktorých boli zistené obdobia poznačené zbytočnými prietáhmi, neovplyvnila namietanú dĺžku konania okresného súdu.

2. Pokiaľ ide o správanie sťažovateľky, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka poskytovala okresnému súdu potrebnú súčinnosť a zo zadovážených podkladov ústavný súd nezistil žiadnu okolnosť, z ktorej by bolo možné vyvodiť podiel sťažovateľky na namietanej dĺžke konania.

3. Napokon ústavný súd pri posudzovaní existencie zbytočných prietáhov v namietanom konaní hodnotil postup okresného súdu. Pri posudzovaní tohto kritéria ústavný súd bral do úvahy aj postup okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Cb 196/99, pretože výsledky dokazovania v tomto súbežne prebiehajúcim konaní boli pokladom pre rozhodnutie okresného súdu aj vo veci sp. zn. 2 Cb 197/99.

Návrh na začatie konania podal právny predchodca sťažovateľky. K zmene účastníka konania na strane navrhovateľa došlo na základe univerzálnej sukcesie z dôvodu zániku pôvodného žalobcu zlúčením so sťažovateľkou. V tejto súvislosti už ústavný súd vyslovil, že sťažovatelia môžu uplatňovať právo na konanie bez zbytočných prietáhov aj pre štádium

konania, ktoré predchádzalo zmene účastníkov (I. ÚS 52/2001, IV. ÚS 222/03). Preto bol predmetom posudzovania vo vzťahu k sťažovateľke postup okresného súdu v konaní sp. zn. 2 Cb 197/99 od podania žaloby.

Ústavný súd zo spisu sp. zn. 2 Cb 197/99 zistil v postupe okresného súdu v namietanom konaní do vyhlásenia rozsudku obdobia nečinnosti od 16. októbra 2000 do 5. septembra 2001 a od 19. decembra 2001 do 4. novembra 2002. Predseda okresného súdu vo vyjadrení k sťažnosti uviedol, že vzhľadom na súvislosť s konaním sp. zn. 2 Cb 196/99 okresný súd najskôr rozhodol v jednej veci a po získaní právneho názoru odvolacieho súdu konal súbežne v oboch veciach. Zo spisu sp. zn. 2 Cb 196/99 vyplýva, že okresný súd 14. februára 2001 vyhlásil rozsudok, proti ktorému sa odvolal žalovaný. Po rozhodnutí odvolacieho súdu bol spis 9. septembra 2002 vrátený okresnému súdu. Ústavný súd nepovažuje rozhodovanie odvolacieho súdu v súvisiacom konaní sp. zn. 2 Cb 196/99 za dôvod na spočívanie posudzovanej veci a ospravedlnenie nečinnosti okresného súdu.

Ďalšie obdobia nečinnosti však ústavný súd zistil v postupe okresného súdu po vyhlásení rozsudku 15. marca 2004. Okresný súd odoslal rozsudok účastníkom konania až 12. júla 2005. Konajúca sudkyňa vo svojom vyjadrení argumentovala predĺžením lehoty písomného vyhotovenia rozsudku podľa § 158 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku účinného v čase jeho vyhotovenia. Z predloženého spisu vyplýva, že predseda okresného súdu súhlasil s predĺžením tridsaťdňovej lehoty, pričom ale v spise neuviedol, dokedy uvedenú lehotu predĺžil a nevyjadrila sa k tomu ani sudkyňa v stanovisku zaslanom ústavnému súdu. Podľa názoru ústavného súdu, podporeného jeho judikatúrou (III. ÚS 63/05), písomné vyhotovenie a odoslanie rozhodnutia po takmer 16 mesiacoch od jeho vyhlásenia je ústavne neakceptovateľné a takéto predĺženie zákonnej lehoty nemožno ospravedlniť žiadnou právnou a skutkovou náročnosťou veci a z toho vyplývajúcou zložitnosťou rozhodnutia, a s tým súvisiacou časovou náročnosťou jeho vyhotovenia, čo ani v danom prípade neprichádza do úvahy. Pretože ústavný súd posudzoval postup okresného súdu v konaní sp. zn. 2 Cb 197/99 aj v spojitosti s postupom v konaní sp. zn. 2 Cb 196/99, nemohol prehliadnuť, že vo veci sp. zn. 2 Cb 196/99 okresný súd rozsudok, ktorý bol

vyhlásený tiež 15. marca 2004, odoslal účastníkom konania 25. októbra 2004, pričom v rozsudku č. k. 2 Cb 197/99-206 z 15. marca 2004 použil podstatnú časť jeho odôvodnenia.

Okresný súd bol nečinný aj v ďalšom období v súvislosti s opravou rozsudku, keď opravné uznesenie vydal až po viac ako ôsmich mesiacoch, po tom, čo ho na nedostatky písomného vyhotovenia rozsudku upozornil žalovaný a viac ako jedenásť mesiacov trvalo okresnému súdu predloženie spisu s odvolaním žalobcu odvolaciemu súdu.

Argumenty okresného súdu o zaťažnosti konajúcej sudkyne ústavný súd v súlade so svojou judikatúrou (II. ÚS 58/02, II. ÚS 48/05) neakceptoval, pretože táto skutočnosť nezabavuje súd zodpovednosti vo vzťahu k účastníkovi konať vo veci bez zbytočných prietáhov.

Vzhľadom na uvedené obdobia nečinnosti ústavný súd konštatoval, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Cb 197/99 bolo porušené základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy.

III.

Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva alebo slobody došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, prípadne nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, prípadne prikáže tomu, kto právo alebo slobodu porušil, aby vo veci konal. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy môže ústavný súd zároveň na žiadosť osoby, ktorej práva boli porušené, rozhodnúť o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia.

Vzhľadom na to, že na základe podaného odvolania je príslušný na ďalšie konanie vo veci vedenej okresným súdom pod sp. zn. 2 Cb 197/99 odvolací súd, ktorým je v danom prípade krajský súd, ktorému už okresný súd predložil vec na rozhodnutie, neprichádzalo už do úvahy, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať v predmetnom konaní bez zbytočných prietáhov.

Podľa § 56 ods. 4 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu poruší, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nie je pre sťažovateľku dostatočným zadosťučinením.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti žiadala priznať primerané finančné zadosťučinenie vo veci sp. zn. 2 Cb 197/99 v sume 150 000 Sk, ktoré odôvodnila tým, že *„spolu v obidvoch konaniach máme viazané viac ako jeden a pol milióna Sk, ktoré by sme mohli použiť na opravu železničnej vlečky a jej využitie pre potreby podnikania. Kvôli prietahom v konaní však je zrejmé, že do predmetnej nehnuteľnosti budeme musieť investovať vlastné prostriedky hoci železničná vlečka bola v určitom období (najmä r. 1990 až do r. 2000) využívaná výlučne odporcom, ktorý na jej úhradu nijako neprispel“* ako aj finančnými nákladmi spojenými so súdnym konaním.

Ústavný súd pripomína, že predmet občianskeho súdneho konania nemožno stotožňovať s oprávnením ústavného súdu priznať primerané finančné zadosťučinenie podľa čl. 127 ods. 3 ústavy v súvislosti so zistením porušenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Priznanie primeraného finančného zadosťučinenia je fakultatívne a nenahrádza uspokojenie nárokov uplatnených v konaní, v ktorom bolo zistené porušenie práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 55/02).

Zohľadňujúc všetky okolnosti prípadu, predovšetkým obdobie, v ktorom došlo k zbytočným prietahom, ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade bude priznanie

finančného zadosťučinenia 40 000 Sk (slovom štyridsaťtisíc slovenských korún) sťažovateľke primerané konkrétnym okolnostiam prípadu.

Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza Európsky súd pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu. Súčasne sa pritom riadil úvahou, že cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je len zmiernenie ujmy v dôsledku dlhotrvajúceho súdneho konania.

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov sťažovateľky, ktoré jej vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom advokátkou JUDr. M. B., ktoré si uplatnila za jeden úkon právnej služby s režijným paušálom spolu 10 300 Sk. Ústavný súd trovy právneho zastúpenia priznal v sume 5 788 Sk (slovom päťtisíc sedemstoosemdesiatosem slovenských korún) spolu za dva úkony právnej pomoci podľa § 1 ods. 3, § 11 ods. 2, § 14 ods. 1 písm. a) a c), § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (vypočítanou zo základu nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky v prvom polroku 2005, ktorá bola 16 381 Sk, t. j. 2-krát 2 730 Sk a 2-krát 164 Sk za miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné, pretože išlo o úkony urobené v roku 2006).

Trovy konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 Občianskeho súdneho poriadku) podľa výroku rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. augusta 2006